

Kanisterapijas ietekme uz senioru vientulības sajūtu sociālās aprūpes centrā

Rūta Medne^{1,2}, Ināra Kalniņa¹

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Rehabilitācijas katedra, Latvija

² Nacionālais rehabilitācijas centrs "Vaivari", Ergoterapijas nodaļa, Latvija

Ievads. Seniori, kas dzīvo sociālās aprūpes centros, bieži vien jūtas izolēti no sabiedrības un vientuļi, daudziem ir pazemināts pašvērtējums. Vientulības sajūta senioru vidū, īpaši sociālās aprūpes centros, ir aktuāla problēma. Kanisterapija ir viens no dzīvnieka asistētas iejaukšanās veidiem, kurā ar īpaši apmācīta suņa līdzdalību indivīds tiek motivēts iesaistīties dažādās ikdienas aktivitātēs. Kanisterapiju izmanto, lai mazinātu vientulības sajūtu, šī terapija sniedz pozitīvu fizisku saskarsmi, uzlabo sirds darbību, mazina satraukumu, nemieru, depresijas simptomus un veicina komunikācijas veidošanos.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Mērķis ir izpētīt, vai kanisterapija mazina vientulības sajūtu senioriem, kas dzīvo sociālās aprūpes centrā.

Tika veikts kvantitatīvs, eksperimentāls pētījums, izmantojot *UCLA* vientulības skalu (*University of California in Los Angeles Loneliness Scale*, autori *D. Russell, L. A. Peplau, M. L. Ferguson*, 1996). Vadoties pēc atlasē kritērijiem (vecums > 65 gadi, minimālā stāvokļa izmeklējums > 24 punkti, *UCLA* vientulības skala > 30 punkti, nav intelektuālās attīstības traucējumu vai demences, nav alerģiskas reakcijas vai baiļu no suņiem), tika atlasīti 15 pētījuma dalībnieki, kas tika randomizēti sadalīti divās grupās – kontrolgrupā, kura piedalījās radošo aktivitāšu nodarbībās, un intervences grupā, kurai bija kanisterapijas nodarbības. Terapijas ilgums bija divi mēneši, kuru laikā abām grupām katru nedēļu bija divas grupu nodarbības, katras nodarbības ilgums – 45 minūtes.

Rezultāti. Pirmreizējā novērtējumā, izmantojot *UCLA* vientulības skalu, tika noteikts, ka senioriem sociālās aprūpes centrā ir augsta vientulības sajūta, t. i., 49,86 punkti intervences grupā un 51,25 punkti kontrolgrupā (punktu skaits skalā variē no 20 punktiem – neizjūt vientulību – līdz 80 punktiem – dziļa vientulības sajūta). Terapijas beigās pēc atkārtotas izvērtēšanas instruments atspoguļoja nelielu, bet statistiski nozīmīgu ($\alpha = 0,998$) uzlabojumu: kontrolgrupai, kura piedalījās radošo aktivitāšu nodarbībās, vidēji 2,75 punktu apmērā, savukārt grupai pēc kanisterapijas nodarbībām – vidēji 1,14 punkti.

Secinājumi. Senioriem, kas dzīvo sociālās aprūpes centrā, ir augsta vientulības sajūta. Kanisterapijas nodarbības šiem cilvēkiem mazina vientulības sajūtu, bet, salīdzinot kontrolgrupu ar intervences grupu, radošo aktivitāšu grupai vientulības sajūta bija spēcīgāk mazinājusies. Radošās aktivitātes ir uzskatāmas par efektīvāku terapijas metodi vientulības sajūtas mazināšanai nekā kanisterapija.